

Kritički osvrt na odvajanje renta, propisano u Zakonu o šumama SR Hrvatske

Kraljić, Branko

Source / Izvornik: **Glasnik za šumske pokuse, posebno izdanje: Annales pro experimentis foresticis editio peculiaris, 1987, 3, 307 - 315**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:108:671205>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-21**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Forestry and Wood Technology](#)

BRANKO KRALJIĆ

KRITIČKI OSVRT NA ODVAJANJE RENTA, PROPISANO U ZAKONU O ŠUMAMA SR HRVATSKE

A CRITICAL REVIEW OF THE PROVISIONS OF THE
FORESTRY ACT OF THE SR OF CROATIA
PERTAINING TO THE SETTING ASIDE OF EXTRA
INCOME (RENT)

Prispjelo 14. ožujka 1986.

Prihvaćeno 14. siječnja 1987.

U SR Hrvatskoj je koncem 1983. objavljen novi Zakon o šumama. U povodu 125-godišnjice šumarske nastave u Hrvatskoj autor je sastavio i referirao o svojoj studiji »Organizacijsko-ekonomske reminiscencije o Zakonu o šumama SR Hrvatske u svjetlu rezultata vlastitih istraživanja« (str. 1—31). Zbog ograničenosti prostora u ovoj ediciji objavljuje se iz navedene studije samo dio koji se odnosi na propisano odvajanje renta u šumarstvu (članovi 70—74. Zakona). O toj problematici autor je prethodno objavio 12 radova.

Ključne riječi: rente u šumarstvu, objektivni ekstradohoci, ostvareni dohodak, izračunati »objektivizirani« dohodak, subjektivne ekonomije.

UVOD — INTRODUCTION

U SFR Jugoslaviji, pa i u SR Hrvatskoj, u ustavima je određeno da se iz dohotka obavezno odvaja dio koji je rezultat rada u izuzetno povoljnim uvjetima prirode, te tržišta i drugog. Taj dio ne smije biti izvor osobnih dohodaka već razvijanju materijalne osnove rada — i to na mjestima gdje je stvoren: u osnovnoj i radnoj organizaciji, općini, pokrajini, Republici.

Kako je poznato, u nas se propisi u vezi s članom 18. Ustava (U s t a v S R H, 1974) odnose i na diferencijalne rente plodnosti i položaja II, iako su one posljedice ulaganja sredstava radničkih kolektiva, tj. subjektivnog karaktera (barem u posljednjih 20-ak godina). No, stimulativnost tih odvajanja, barem teorijski, sačuvana je zakonskim propisima o osobnim dohocima na osnovi minulog rada, koji su doneseni mnogo kasnije (K r a l j i ć, 1983); oni se, zbog kompliciranosti, uglavnom ne primjenjuju, pa ostaje činjenica da se u nas financijski posebno ne stimuliraju vlastite investicije u poboljšanje plodnosti i položaja uopće, pa i u šumarstvu.

S obzirom na navedeno, izuzevši ono u vezi s rentama II, obavezno odvojeni dio dohotka ekvivalentan je objektivnom ekstradohotku, odnosno rentama, očišćenim od tzv. tehnoloških ekstradohodaka, odnosno tehnoloških renta, koje su izrazito subjektivnog karaktera.

Zakon o šumama SR Hrvatske propise o odvajanju dijela dohotka zbog izuzetnih pogodnosti navodi u članovima 70-74.

BIT PROPISA — ESSENCE OF THE PROVISIONS

Osnovu tih propisa prema članu 72. ovdje možemo prikazati ovom formulom:

$$DDIP = D_{ostv.} - 1,25 D_{obj.}$$

pri čemu:

DDIP označuje ukratko »dio dohotka zbog izuzetnih pogodnosti«;

$D_{ostv.}$ označuje »ostvareni dohodak«;

1,25 označuje »koeficijent izuzetnosti«;

$D_{obj.}$ označuje »izračunati ('objektivizirani') dohodak«.

$D_{obj.}$ izračunava se na osnovi propisa člana 72. Njegova druga alineja odnosi se na »dohodak po radniku u privredi Republike«; treća, četvrta i peta alineja odnosi se na »'objektiviziranu' akumulaciju«; šesta alineja pak odnosi se na »broj radnika (uvjetnih) u osnovnoj organizaciji šumarstva«.

Tako izračunati $D_{obj.}$ podliježe korekcijama, koje određuje član 73. u obliku primjene graničnih vrijednosti indeksa »a« i »b«:

$$a = \frac{PR_{ooš}}{PR_{priv}}$$

$$b = \frac{(\check{C}OD + SZP)_{ooš} / R_{ooš}}{(\check{C}OD + SZP)_{priv} / R_{priv}}$$

pri čemu:

PR označuje proizvodnost (živog) rada,

ooš oznaka odnosi se na osnovnu organizaciju šumarstva,

priv oznaka odnosi se na privredu Republike,

$\check{C}OD$ označuje čisti osobni dohodak,

SZP označuje sredstva zajedničke potrošnje,

R označuje broj radnika.

ANALIZA PROPISA — ANALYSIS OF THE PROVISIONS

U članu 70, stavci 2, navodi se da se dio dohotka zbog izuzetnih pogodnosti utvrđuje i — periodičnim obračunom. Prema našem posebnom radu

(Kraljić, 1985a), to je u šumarstvu neodrživo. Naime, u šumarstvu se u pojedinim tromjesečjima pojavljuju sječine sa znatnim šumskim rentama, a u drugim tromjesečjima, zbog šumskouzgojnih i uređivačkih razloga, sječine s čak planski negativnim financijskim rezultatima; jednako se događa i kroz čitavu godinu u pojedinim šumarijama kada su organizirane kao osnovne organizacije udruženog rada za cjelokupni proces gospodarenja šumama. Zbog tih razloga u našoj studiji postavili smo zahtjev da se šumske rente odvajaju i koriste samo na temelju čitavih šumskogospodarskih područja, i to po završnim godišnjim obračunima. To stoga što šumarijske i periodske šumske rente sa stanovišta cjeline godišnjeg gospodarenja i šumskogospodarskog područja — nisu rente radne organizacije šumarstva, pa nije korektno na njihovu temelju vršiti rentna odvajanja u korist općina, regija i Republike.

U članu 71. navedeni indeks 1,25 opravdan je u vezi s izuzetnosti pogodnih uvjeta, nedovoljnom preciznosti predloženog računanja, pa i stimuliranjem udruženog rada u šumarstvu da očuva i unaprijedi pogodnosti privređivanja (bonitet plodnosti, položaja i dr.). No, taj indeks ne smije biti prevelik jer navedeno računanje tada gubi oznaku preduvjeta za stimulativnu unutrašnju raspodjelu osobnih dohodaka.

U članu 72. daju se odredbe o izračunavanju osnove »objektiviziranog« dohotka organizacije šumarstva. Budući da tako kratko stilizirane nisu u svemu potpuno jasne, članom 129. predviđaju se naknadne upute (metodologija) koje će donijeti republički organi nadležni za šumarstvo i financije.

U očekivanju tih uputa ipak primjećujemo:

— O drugoj alineji: »dohodak po radniku u privredi Republike«, po našem mišljenju nije prikladna osnova za »objektiviziranje«, jer ne uzima u obzir strukturu kvalifikacije radnika u šumarstvu, odnosno teškoće radnih uvjeta i organski (tehnički) sastav sredstava u konkretnoj organizaciji udruženog rada šumarstva. U političkoj ekonomiji ne postoji nikakav »zakon izjednačenja dohotka po radniku«. U konkretnoj osnovnoj organizaciji šumarstva osobni dohoci, obveze (zajedničke, opće i ostale), pa i normalna akumulacija po radniku nikako nisu jednake ukupnom iznosu dohotka po radniku u privredi Republike. Taj prosječni republički normativ dohotka, dakle, može biti mnogo manji ili veći od normativnih iznosa navedenih elemenata dohotka u konkretnoj osnovnoj organizaciji šumarstva, a to je nedopustivo. Očito se taj podatak treba svesti na razinu osnovne organizacije šumarstva prema broju radnika šumarstva izračunatom na temelju ostvarenih sati rada. Uostalom po svemu se čini da je druga alineja trebala glasiti: »dohodak po radniku u osnovnoj organizaciji šumarstva, prema onome po radniku u privredi Republike — bez akumulacije po radniku u privredi, a s normalnom akumulacijom konkretne osnovne organizacije šumarstva«.

U tim propisima ostalo je nedorečeno kako se »inkorporira« normalna akumulacija konkretne šumarske samoupravne organizacije u dohodak utvrđen po razini onog u privredi Republike. Nema sumnje da to onemogućuje primjenu propisanog odvajanja prije objave u članu 129. Zakona o šumama SR Hrvatske obećanih uputa.

— O trećoj alineji: »akumulacija po radniku u privredi Republike«, po našem mišljenju, nije prikladna osnova za njezino »objektiviziranje«, jer čak ni u tipičnim tržišnim privredama ne predstavlja ekonomsku zakonitost, jer normalna akumulacija ovisi o stupnju organskog sastava i obujma kapitala (a ne o broju radnika).

— O četvrtoj alineji: »stopa akumulativnosti na prosječno korištena poslovna sredstva u privredi Republike«, po našem mišljenju, bila bi prikladna osnova kad bi se odnosila na privredu Republike, ali bez poljoprivrede, šumarstva, rudarstva i drugih djelatnosti kojima je glavno proizvodno sredstvo (prirodno ograničeno) zemljište. To stoga što je iz političke ekonomije notorno da se »prosječna profitna stopa« u kapitalizmu (a »stopa akumulacije« joj je analogna u uvjetima samoupravnog socijalizma s robnom privredom) formira izvan poljoprivrede i drugih djelatnosti kojima je, analogno, glavno proizvodno sredstvo (prirodno ograničeno) zemljište; o tome vidi npr. rad V r a n č i ć a (1978, str. 41). Naime, u poljoprivredi, šumarstvu i sl. nije regulatorna cijena prosječna normalna »cijena proizvodnje« (tzv. društveno-potrebni rad), nego ona s najlošijeg (tzv. nultog) zemljišta koje se nužno treba uključiti u proizvodnju da bi se zadovoljile društvene potrebe za odnosnim proizvodima preko tržišta (tzv. lažna socijalna vrijednost).

— O petoj alineji: »prosječno korištena poslovna sredstva (bez šuma) u osnovnoj organizaciji šumarstva«, po našem mišljenju, bilo bi dobro samo kad šume ne bi imale vrijednosti. A one imaju vrijednosti ne samo po našim istraživanjima (npr. K r a l j i ć, 1952) nego i prema tekstu samog Zakona o šumama (navode se vrijednosti drva, šuma, čak i šumskog zemljišta; navodi se termin reprodukcije šuma itd.), pa i još uvijek neukinutog Pravilnika o utvrđivanju vrijednosti šuma. Prema tome nepobitno je da se u poslovna sredstva šumarstva trebaju obuhvatiti i vrijednosti šuma (kada je riječ o utvrđivanju »objektivizirane« akumulacije (alineje 4—5)! Naime, u šumarstvu šume — po vrstama drveća, njihovu zdravstvenom stanju, obrastu i sklopu, oblicima uzgajanja i uređivanja šuma i sl. — predstavljaju uzroke većeg ili manjeg »tehnološkog ekstradohotka«. Njega treba eliminirati tako da ostane radnom kolektivu koji gospodari šumama a da ne uđe u zemljišnu rentu (usporedi i rad M e z e i, 1978). Opravdano je, dakle, da se osim tipičnih osnovnih i obrtnih sredstava (koji su ekonomski pokazatelji stupnja mehaniziranosti, odnosno brzine obrtanja obrtnih sredstava, tj. stupnja /mehaničke/ tehnologije) uračunavaju i vrijednosti šuma (kao ekonomski pokazatelji stupnja šumskouzgojno-uređivačke /biološke/ tehnologije u biološkoj reprodukciji drva /šuma/, pa i uopće u šumarstvu). Uključivanjem i vrijednosti šuma, izračunava se veća normirana akumulacija, pa i veći izračunati »objektivizirani« dohodak, a to znači veći bezrentni dohodak koji ostaje na slobodnom raspolaganju u osnovnoj organizaciji šumarstva.

— O šestoj alineji: »broj radnika (uvjetnih) u osnovnoj organizaciji šumarstva«, po našem mišljenju, jedino je u članu 72. ispravno definirana osnova od svih elemenata potrebnih za »objektiviziranje« dohotka osnovne organizacije šumarstva! To vrijedi u slučaju ako su odnosi prema drugim

kategorijama radnika samoupravno dogovoreni na temelju znanstvenog istraživanja. No, trebalo je naglasiti da pri tome treba navedeni broj radnika izračunati na temelju ostvarenih radnih sati radnika.

U članu 73. zakonodavac navodi dvije nužne korekcije izračunatog dijela dohotka koji je rezultat rada pri izuzetnim pogodnostima. Prva se odnosi na povećanje produktivnosti rada, a druga se odnosi na povećanja čistog osobnog dohotka i sredstava zajedničke potrošnje po radniku u osnovnoj organizaciji šumarstva s obzirom na ta povećanja u privredi Republike.

Prema navedenom se vidi da se želi od izračunatog ekstradohotka, zbog stimulativnosti, oduzeti efekte veće produktivnosti u korist osnovne organizacije šumarstva (njezina radničkog kolektiva). Naime, »objektivizirani« dohodak izračunat je bio prema razini čitave privrede Republike. Ako je OOUR ostvario veću produktivnost od razine u privredi Republike, želi ga se za to bolje nagraditi... tako da se njegov »objektivizirani« dohodak pomnoži indeksom većim od 1,0.

Prema navedenom se također vidi da se želi u korist ekstradohotka, izračunatog prema članovima 71. i 72, zbog stimulativnosti oduzeti OOUR-u (pa i njegovu radničkom kolektivu) eventualno previsoke osobne dohotke sa sredstvima zajedničke potrošnje i prelići ih u ranije utvrđeni ekstradohodak... tako da se dohodak, odnosno točnije zbroj osobnih dohodaka i sredstava zajedničke potrošnje, »objektiviziran« na bazi privrede Republike, pomnoži indeksom manjim od 1,0.

Prema tome treba čitav dosad »objektiviziran« dohodak pomnožiti indeksom »a«, a samo (COD + SZP) pomnožiti recipročnim indeksom »b«. Recipročnim stoga što se mora razina tog izraza svesti na razinu privrede Republike. Nužno je iznos dohotka iz druge alineje prikazati analitički, tj. kao čisti osobni dohodak i sredstva za zajedničku potrošnju (ali bez sredstava za stambeni fond) plus sve ostale obveze plus normalna akumulacija konkretne osnovne organizacije šumarstva.

U tim propisima ostalo je nedorečeno kako se konkretno primjenjuju ta dva propisana indeksa. Nema sumnje da to onemogućuje primjenu propisanog odvajanja prije objave u članu 129. Zakona o šumama SR Hrvatske obećanih uputa.

Zar nije bolje naše rješenje koje normalnu razinu osobnih dohodaka čini ovisnim o radnim normama (tehničkim ili statističkim ili iskustvenim), diferenciranim po konkretnim uvjetima rada, i o jedinstveno propisanoj satnici za uvjetnog radnika pri radu težine i složenosti 1,0 (Kraljić, 1985 b). Tada automatski uz veću proizvodnost živog rada radnik dobiva veću nagradu po radnom satu, a uz manju — manju nagradu... bez ikakvih indeksa...

To naše rješenje vodi računa o konkretnim uvjetima i radnim normama, a ono propisano Zakonom o šumama SRH vodi računa samo o odnosu prema prosjeku čitave privrede Republike. A on je ovisan o konkretnim drukčijim strukturama kvalifikacije radnika, o drugim težinama i složenostima radova, o drugim mogućnostima bržeg napredovanja produktivnosti rada itd.

Prema navedenom se konačno vidi i to da Zakon o šumama SRH ne predviđa nikakvu korekturu ekstradohotka, utvrđenog na temelju članova 71. i 72, u slučaju kada je faktični ostvareni dohodak (deduktivno) izračunat na temelju materijalnih troškova i amortizacije, tj. utrošenih sredstava, većih ili manjih od onih normativnih, odnosno »objektiviziranih«. A u prvom slučaju trebalo bi osobne dohotke i sredstva za zajedničku potrošnju po radniku šumarstva sniziti, a u drugom slučaju povisiti — iz razloga financijske stimulacije subjektivne ekonomije tih utrošaka, po njihovoj količini.

Ako su faktični troškovi utrošenih sredstava veći od objektivnih normalnih, izračunava se faktični ostvareni dohodak premaleni, a po odbitku »objektiviziranog« dohotka (član 71) i premaleni utvrđeni ekstradohodak. Ako su pak faktični troškovi utrošenih sredstava manji od objektivnih normalnih, izračunava se za toliko veći ostvareni dohodak, a po odbitku »objektiviziranog« dohotka i za toliko veći utvrđeni ekstradohodak. Prema tome veći subjektivni materijalni troškovi snizuju ostvareni dohodak, pa radnom kolektivu ostavljaju na raspolaganje relativno veći dio ukupnog prihoda; a manji subjektivni materijalni troškovi povećavaju ostvareni ekstradohodak, pa radnom kolektivu ostavljaju na raspolaganje relativno manji dio ukupnog prihoda. To je potpuno financijski destimulativno: ekstradohodak čini ovisnim o subjektivnim ekonomijama, umjesto da o njima čini ovisnim dio ukupnog prihoda koji ostaje na raspolaganju radnom kolektivu, pa i njegove osobne dohotke i sredstva zajedničke potrošnje!

Takvu grešku ne čine naše rješenja (Kraljić, 1985a). U njemu se ekstradohodak utvrđuje tako da se od ukupnog prihoda odbije normalna »cijena proizvodnje«. A ona se temelji na normalnim troškovima materijala, amortizacije, usluga i obveza, tj. na normalnim utrošenim sredstvima i obvezama i na normalnoj akumulaciji! Njime subjektivna ekonomija utrošenih sredstava povećava dio bezrentne normalne »cijene proizvodnje« koji ostaje na raspolaganju radnom kolektivu; a subjektivna neekonomija utrošenih sredstava smanjuje dio bezrentne normalne »cijene proizvodnje« koji ostaje na raspolaganju radnom kolektivu (u prvom redu osobni dohoci)!

Ne samo to: u osnovnoj organizaciji šumarstva bezrentna normalna »cijena proizvodnje« sadrži normiranu akumulaciju koju smo direktno korigirali množenjem koeficijentom (k_s) subjektivne iskorištenosti (samoupravno dogovorenog »normalnog«) plansko-objektivnog kapaciteta! Time smo vodili računa i o subjektivnoj ekonomiji na drugim troškovima fiksnog karaktera (koji se ne daju normirati po jedinici proizvodnje u obliku »financijskih normativa«)!

Iz odredaba članova 72. i 73. vidi se da se uzimaju elementi računanja — prema faktičnim razinama u tijeku plansko-obračunskih razdoblja: S obzirom na izuzetno visoku inflaciju koja se zasad u nas kreće od 50 do 80, pa i više postotaka godišnje, takvo računanje je opravdano jer štetne posljedice »gubitka supstancije« udruženom radu ne može više izravnavati država (kao ranije promjene normiranih cijena!), već radni kolektivi »probavljanjem«, tj. putem povećavanja obujma proizvodnje, produktivnosti rada i subjektivne ekonomije količina utrošenih sredstava.

Ipak ne bi bilo naodmet da je Zakon o šumama SRH predvidio pri računanju reprodukcijisku razinu amortizacije i naglasio nužnost uračunavanja faktične razine svih cijena i dogovorene satnice za živi rad, a to znači njihov ponderirani prosjek u plansko-obračunskom razdoblju. To smo mi učinili u našem rješenju (Kraljić, 1985a).

Na temelju svega što smo naveli vidi se da je Zakon o šumama SRH za odvajanje dijela dohotka zbog izuzetnih pogodnosti predvidio direktnu metodu računanja razlike ostvarenog i »objektiviziranog« dohotka, korigiranu s dva koeficijenta (indeksa). Mi smo pak razradili i predložili za to indirektnu metodu računanja razlike realizacije i bezrentne normalne »cijene proizvodnje« koja vodi računa o čitavoj subjektivnoj ekonomiji (količina utrošaka, proizvodnosti živog rada i iskorištenosti plansko-objektivnog/samoupravno dogovorenog/ kapaciteta). Metoda propisana u Zakonu o šumama SRH sadrži niz nesavršenosti, pa i propusta koje ne mogu ispraviti ni obećane (članom 129) upute određenih republičkih nadležnih organa, kojih još do danas nema, iako je propisano odvajanje obavezno (a neprovedivo!) od 1. I. 1984.

Jedinstveni sistem koji smo predložili traži znatne prethodne metodologije, ali za to osigurava provedbu ustavnog načela: »za jednaki rad — jednaki osobni dohoci«. On bi eliminirao svaku palijativnu regulativu države u vezi s tom za socijalizam važnom osnovom samoupravnog sistema!

Naprotiv, sistem koji je Zakon o šumama SRH propisao za odvajanje dijela dohotka koji je rezultat rada pri izuzetno pogodnim uvjetima ne traži doduše prethodne metodologije i omogućuje da Služba društvenog knjigovodstva na temelju statističkih podataka udruženog rada Republike i konkretnog OOUR-a sama utvrdi traženi dio dohotka. Ali to čini nedovoljno precizno i nekorektno, utvrđujući čak ekstradohodak koji sadrži i subjektivne ekonomije u vezi s količinama utrošaka, pa i obveza, te s iskorištenošću objektivno-planskog (samoupravno dogovorenog) kapaciteta. Ukratko — propisani sistem je »praktičan« ali neadekvatan.

U članu 74. određuje se dio dohotka koji je rezultat rada uz izuzetne pogodnosti u osnovnoj organizaciji šumarstva kojim će se koristiti ta organizacija i dio koji treba odvojiti za nadležnu općinu. Ujedno se utvrđuju i namjene pri iskorištavanju tih dijelova. Sadržaj tog člana je precizno izražen i potpuno adekvatan.

ZAKLJUČAK — CONCLUSION

Glavni propusti i greške sastoje se u ovome:

— za normirani »objektivizirani« dohodak, koji treba ostati na slobodnom raspolaganju osnovnoj organizaciji udruženog rada u šumarstvu, ne uzimaju se dovoljno u obzir relevantni elementi te organizacije (već prosjeci u privredi Republike), npr. uvjeti proizvodnje, odgovarajući osobni dohoci, obveze;

— uopće se ne uzimaju u obzir vrijednosti specifičnih šumskih sredstava proizvodnje (šume), normativi radne snage i utrošenih sredstava konkretne organizacije šumarstva;

— potpuno je izostalo adekvatno vođenje računa o postignutim subjektivnim ekonomijama (radne snage, utrošenih sredstava, subjektivne iskorisćenosti samoupravno dogovorenih objektivno-planskih kapaciteta).

Zbog svega toga propisana metoda odvajanja renta u šumarstvu treba se smatrati odviše opterećenom znatnim manjkavostima i greškama, tj. nepotreblijvom, usprkos tome što bi inače bila lako provediva u praksi, jer se temelji isključivo na objektivnim knjigovodstvenim i statističkim podacima, lako dostupnim Službi društvenog knjigovodstva.

LITERATURA — REFERENCES

- Kraljić, B., 1952: Ekonomski elementi proizvodnje socijalističkog šumarstva, Školska knjiga Zagreb: 802 + XXI + džep s 11 tabličnih priloga; vidi: 31—40. Zagreb.
- Kraljić, B., 1983: Utvrđivanje i raspodjela osobnih dohodaka na osnovi minulog rada u šumarstvu prema Zakonu o proširenoj reprodukciji i minulom radu (with Summary: Determination and distribution of personal incomes on the basis of past labour in Forestry — after the publication of the new law). Ekon. pregled, 7—8:303—311, Zagreb.
- Kraljić, B., 1985: Teorijsko-metodološka istraživanja važnijih organizacijskih i ekonomskih elemenata privređivanja u šumarstvu (with Summary: Theoretical-Methodological Investigations of Some Relevant Organizational and Economic Elements in Forest Economy). Disertacija, 1985, Šumarski fakultet Univerziteta u Beogradu. Šumarski institut Jastrebarsko, Radovi 63:342, Zagreb.
- Kraljić, B., 1985a: Odvajanje ekstradohodaka, odnosno renta, u šumarstvu pri sadašnjim uvjetima (with Summary: Allocation of Extra Income (Rent) in Forestry Under Present Conditions). Šumarski institut Jastrebarsko, Radovi 63, Zagreb.
- Kraljić, B., 1985b: Raspoređivanje ostatka čistog dohotka osnovnih organizacija udruženog rada u šumarstvu (with Summary: Distribution of the Remainder of the Net Income of Basic Organizations of Associated Labour in Forestry). Šumarski institut Jastrebarsko, Radovi 63, Zagreb.
- Mezei, S., 1978: Sintetski prikaz pojavljivanja i načina ustanovljivanja zemljišne rente. Ekonomski institut Zagreb, u: Problemi rente kao dohodovne kategorije u socijalizmu, Savjetovanje u Opatiji 1977:111—123, Zagreb.
- Ustav SRH, 1974: Narodne novine, 8, Zagreb.
- Vrandić, I., 1978: Teoretske pretpostavke zemljišne rente, poljoprivredne i nepoljoprivredne, u socijalizmu. Ekonomski institut Zagreb, u: Problemi rente kao dohodovne kategorije u socijalizmu, Savjetovanje u Opatiji 1977:23—52, Zagreb.
- Zakon o šumama SR Hrvatske, 1983: Narodne novine, 54, Zagreb.

BRANKO KRALJIĆ

A CRITICAL REVIEW OF THE PROVISIONS OF THE
FORESTRY ACT OF THE SR OF CROATIA
PERTAINING TO THE SETTING ASIDE OF EXTRA
INCOME (RENT)

Summary

The work is divided into four parts: Introduction, The Essence of the Provisions, An Analysis of the Provisions, and The Conclusion.

In these parts the author explains the intentions of constitutional provisions, the essence (formula) of the setting aside of extra income (rent) in forestry as prescribed by the Forest Act of the Socialist Republic of Croatia, and analyzes the oversights and mistakes of these provisions in the light of the theoretical characteristics of rents and objective characteristics of extra income in forestry according to political economy and in the light of his own solution to the problem.

The main oversights and mistakes are as follows: for standardized objectivized income which must be left at the disposal of a basic organization of associated labour in forestry insufficient account is taken of the relevant elements of this organization (averages for the Republic's economy are taken into account instead), for example, production conditions, adequate personal incomes; the value of specific means of production (forests), standards for manpower, resources expended, and obligations; no attention whatsoever is paid to subjective economies achieved (manpower, resources expended, subjective exploitation of planned-objective capacity agreed upon on self-managing principles).

Because of all this, the prescribed method of setting aside extra income (rent) in forestry should be considered as being burdened with considerable oversights and mistakes, i.e. as being inapplicable, despite the fact that it would be otherwise easily applicable in practice, because it is exclusively based on the bookkeeping and accessible statistical data of the Republic.